

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, OIB: 49376181407 na temelju odredbe članka 15. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12), članka 78. i 97. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) u postupku posrednog nadzora pokrenutom po službenoj dužnosti nad poslovanjem leasing društva IMPULS – LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, OIB: 65918029671, zastupanom po članovima uprave Arminu Franzu Tenggu, OIB: 48811491787 i Marinu Juraiću, OIB: 67296706875, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 21. lipnja 2022. donosi

RJEŠENJE

Društvu IMPULS – LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, OIB: 65918029671, radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, nalaže se u roku od 15 dana od dana zaprimanja ovog Rješenja:

1. izmijeniti postojeći akt kojim su određene naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga na način da u istome budu jasno navedene sve naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga, njihova visina i način obračuna te ga s danom donošenja učiniti javno dostupnim objavom na internetskoj stranici i na pogodnom mjestu u poslovnim prostorijama kao i dosljedno primjenjivati u praksi.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo IMPULS – LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, dužno je u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- od strane Uprave donesenim izmijenjenim aktom kojim su određene naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga,
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

2. Izmijeniti akte kojima su određene naknade koje se obračunavaju u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača (*Cjenik društva IMPULS-LEASING d.o.o. o naknadama i troškovima za koje može teretiti primatelja leasinga iz ugovora o financijskom leasingu s potrošačima* i *Opći uvjeti društva IMPULS - LEASING d.o.o. za sklapanje ugovora o financijskom leasingu s potrošačima*) na način da isti budu usklađeni s odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15 i 52/16) u dijelu propisivanja:

- naknade za obradu ugovora,
- naknade za prijevremenu otplatu,

te ih s danom donošenja učiniti javno dostupnim objavom na internetskoj stranici i na pogodnom mjestu u poslovnim prostorijama kao i dosljedno primjenjivati u praksi.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo IMPULS – LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, dužno je u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- izmijenjenim Cjenikom društva IMPULS-LEASING d.o.o. o naknadama i troškovima za koje može teretiti primatelja leasinga iz ugovora o financijskom leasingu s potrošačima,
- izmijenjenim Općim uvjetima društva IMPULS - LEASING d.o.o. za sklapanje ugovora o financijskom leasingu s potrošačima,
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13; dalje u tekstu: Zakon), a uzimajući u obzir dokumentaciju zaprimljenu u sklopu predmeta KLASA: 973-04/21-02/08, ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) obavile su po službenoj dužnosti posredni nadzor nad poslovanjem društva IMPULS – LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, OIB: 65918029671 (dalje u tekstu: Društvo) po predmetu nadzora obračuna naknada po ugovorima o leasingu.

O obavljenom posrednom nadzoru dana 4. svibnja 2022. sastavljen je Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 993-06/22-01/07, URBROJ: 326-01-50-52-521-22-2 (dalje u tekstu: Zapisnik). Društvo je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 88. stavku 2. Zakona, a u svezi s člankom 92. stavkom 3. Zakona na način da je imalo pravo uložiti prigovor na Zapisnik, odnosno dostaviti eventualne primjedbe uz koje je bilo dužno priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Društvo je dana 13. svibnja 2022. dostavilo podnesak „Prigovor leasing društva IMPULS – LEASING društva s ograničenom odgovornošću za leasing, Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, MBS: 080575661, OIB: 65918029671 na zapisnik o obavljenom nadzoru od 04. svibnja 2022., poslovni broj gornji“ (dalje u tekstu: Prigovor).

U predmetnom nadzoru obračuna naknada po ugovorima o leasingu utvrđene su dalje opisane nepravilnosti.

1. Kao akte kojima je reguliran obračun naknada i troškova od 1. siječnja 2020. Društvo je dostavilo akte koji se odnose na primatelje leasinga koji nemaju status potrošača (dalje u tekstu: Cjenik naknada):

- „Cjenik društva IMPULS-LEASING d.o.o.“ u primjeni od 30. listopada 2018. do 29. ožujka 2020. (usvojen odlukom Uprave Društva od 29. listopada 2018.),
- „Cjenik društva IMPULS-LEASING d.o.o.“ u primjeni od 30. ožujka 2020. (usvojen odlukom Uprave Društva od 27. ožujka 2020.).

Hanfa je nadzorom utvrdila kako je člankom 19.2. svih općih uvjeta ugovora o leasingu propisano da Društvo ima pravo primatelju leasinga obračunati troškove podsjetnika i opomena u iznosima utvrđenim u važećem cjeniku naknada. Društvo je u Cjeniku naknada propisalo naknadu za troškove podsjetnika u iznosu od 75,00 kuna kao i naknadu za troškove opomena u iznosu od 150,00 kuna. Za obje vrste naknade navodi se da su ovisne o valuti ugovora.

Vezano uz obračun podsjetnika i opomena Društvo se u tijeku nadzora očitovalo da se nakon dospijea naknade za leasing temeljem izdanog računa (koji se u pravilu izdaje prvog radnog dana u mjesecu i dospijeva petnaestog dana u mjesecu) primateljima leasinga izdaju podsjetnici za neispunjenje dospjele novčane obveze i to prvi puta posljednjeg radnog dana u mjesecu u kojem je dospjela odnosna novčana obveza. U slučaju izostanka postupanja po prvom podsjetniku jedan radni dan prije dospijea sljedećeg mjesečnog računa (što je u pravilu 14-ti dan u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojem je obveza dospjela) primatelju leasinga se upućuje drugi podsjetnik koji predstavlja drugo opominjanje primatelja leasinga. Ako ne postupi ni po drugom podsjetniku tada se primatelju leasinga posljednjeg radnog dana u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojem je novčana obveza dospjela izdaje opomena pod uvjetom da primatelj leasinga nije podmirio ni (prvi) račun za naknadu za leasing, koji je dospio u prethodnom mjesecu, niti (sljedeći) račun koji je dospio 15-tog dana u mjesecu u kojem se izdaje predmetna opomena.

Međutim, nadzorom je utvrđeno da samim Cjenikom naknada, općim uvjetima kao ni ostalim ugovornim odredbama nije propisano razdoblje slanja podsjetnika i opomena te naplate istih na način kako je Društvo navelo u očitovanju. Također, Cjenik naknada ne navodi mogućnost slanja više podsjetnika, odnosno višestrukog opominjanja. Nadalje, Cjenik naknada sadrži nejasnu odredbu da iznos naknade za troškove podsjetnika i opomena ovisi o valuti ugovora.

Slijedom navedenog, Hanfa je ovu odredbu ocijenila nepotpunom i manjkavom jer ne pruža sve bitne informacije primatelju leasinga u pogledu razdoblja slanja i naplate naknada za slanje opomene.

Društvo u Prigovoru navodi kako je mogućnost slanja više podsjetnika i opomena vidljiva iz odredbi općih uvjeta u kojima se podsjetnici i opomene navode u množini. No Društvo dodaje kako je u tijeku izmjena cjenika naknada te će u okviru istih biti naznačena mogućnost upućivanja više podsjetnika i opomena što Hanfa smatra potvrdom nalaza iz Zapisnika.

Provjeru obračuna naknade za trošak slanja podsjetnika i opomena Hanfa je izvršila na dva ugovora o leasingu za koje su zatraženi računi kojima su naplaćene naknade za slanje podsjetnika i opomena u nadziranom razdoblju.

Uvidom u dostavljene račune temeljem kojih je Društvo obračunavalo troškove podsjetnika i opomena utvrđeno je da je kod svih računa kao naziv usluge bio naveden *Trošak opomene po ugovoru* iako je sukladno obračunatim iznosima razvidno da se radi i o troškovima podsjetnika i o troškovima opomena. Iz navedenog je razvidno da je Društvo u izdanim računima navelo naziv usluge koji je suprotan nazivu usluge u Cjeniku naknada.

Uvidom u iznose obračunatih naknada za troškove podsjetnika i opomena iskazane na dostavljenim računima razvidno je da su isti obračunati u iznosima većim od iznosa propisanim Cjenikom naknada (trošak podsjetnika od 75,00 kuna i trošak opomene od 150,00 kuna). Hanfa je zaključila da je Društvo troškove podsjetnika obračunavalo u kunskoj protuvrijednosti 10,00 EUR, a troškove opomene u kunskoj protuvrijednosti 20,00 EUR.

Slijedom navedenog, nadzorom je utvrđeno da je Društvo primateljima leasinga u izdanim računima obračunalo naknade za troškove podsjetnika i naknade za troškove opomena u iznosima suprotnim od Cjenika naknada te je u istima navelo naziv usluge koji je suprotan nazivu usluge u Cjeniku naknada.

Društvo u Prigovoru navodi kako je za trajanja postupka posrednog nadzora od strane Hanfe samoinicijativno u okviru vlastite kontrole poslovnih procesa utvrdilo kako je u razdoblju od 30. listopada 2018. do 30. rujna 2021. zbog razlike između kunske protuvrijednosti iznosa od 10,00 EUR, odnosno 20,00 EUR, sukladno ugovornom tečaju u odnosu na iznose 75,00 kuna, odnosno 150,00 kuna, određenom broju primatelja leasinga naplatilo veći iznos od propisanog Cjenikom naknada. Društvo je tim primateljima leasinga dana 15. prosinca 2021. izdalo „odobrenja“ za iznose više naplaćene naknade zajedno sa zateznim kamatama od njihova plaćanja do 15. prosinca 2021. godine. Većina preplaćenog iznosa je prebijena s mogućim tražbinama prema primateljima leasinga, a u slučaju gdje nije bilo tražbina preplaćeni iznos je isplaćen primateljima leasinga.

Hanfa navode Društva smatra priznanjem utvrđenih nepravilnosti.

Nastavno na sve navedeno Hanfa ističe kako je člankom 52. Zakona propisano koje podatke ugovor o leasingu mora sadržavati. Stavkom 6. istog članka je propisano (a člankom 3. stavkom 2. Pravilnika dodatno razrađeno) da ugovor o leasingu mora biti napisan na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obveze ugovornih strana.

Člankom 8. stavkom 4. i 5. Pravilnika određeno je da u ugovoru o leasingu moraju biti pojedinačno navedene sve vrste ostalih naknada za koje davatelj leasinga može teretiti primatelja leasinga te ukoliko one nisu navedene u ugovoru da trebaju biti dostupne primatelju leasinga na prikladan način. Osnovna svrha cjenika naknada bi trebala biti da prije sklapanja ugovora o leasingu primatelj leasinga bude upoznat s vrstama i visinom naknada za koje ga Društvo može teretiti pri sklapanju i za vrijeme trajanja ugovornog odnosa.

Hanfa smatra da navedeni cjenici naknada koji su temelj za obračun ostalih naknada primateljima leasinga nisu sastavljeni na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omoguće raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih bi bile vidljive njegove obveze.

Sastavljanjem cjenika naknada na navedeni način nije ispunjena njegova osnovna svrha jer primatelj leasinga nije na prikladan način upoznat s vrstom i visinom ostalih naknada za koje ga Društvo može teretiti čime je Društvo postupilo suprotno stavku 4. i 5. članka 8. Pravilnika.

Slijedom utvrđenih nepravilnosti u nadzoru te očitovanja Društva iz Prigovora, u kojem Društvo ne osporava nalaze Hanfe iz Zapisnika već najavljuje izmjenu Cjenika naknada, Hanfa smatra da je potrebno izmijeniti postojeći Cjenik naknada na način kako je to naloženo u točki 1. Izreke Rješenja.

2. Kao akte kojima je reguliran obračun naknada i troškova od 1. siječnja 2020. Društvo je dostavilo akte koji se odnose na primatelje leasinga koji imaju status potrošača (dalje u tekstu: Cjenik naknada za potrošače):

- „Cjenik društva IMPULS-LEASING d.o.o. o naknadama i troškovima za koje može teretiti primatelja leasinga iz ugovora o financijskom leasingu s potrošačima“ u primjeni od 30. listopada 2018. do 29. ožujka 2020. (usvojen odlukom Uprave Društva od 29. listopada 2018.),
- „Cjenik društva IMPULS-LEASING d.o.o. o naknadama i troškovima za koje može teretiti primatelja leasinga iz ugovora o financijskom leasingu s potrošačima“ u primjeni od 30. ožujka 2020. (usvojen odlukom Uprave Društva od 27. ožujka 2020.).

Cjenikom naknada za potrošače propisana je naknada za obradu ugovora u iznosu do 2,75% neto novo nabavne vrijednosti objekta leasinga. Iz navedenog cjenika naknada je razvidno da je Društvo naknadu za obradu ugovora propisalo u varijabilnom (postotnom) iznosu koji ovisi o vrijednosti objekta leasinga.

S obzirom da se navedeni Cjenik naknada za potrošače odnosi na ugovore o financijskom leasingu sklopljene s potrošačima, obračun jednokratne naknade za obradu ugovora trebao bi biti usklađen sa odredbama ZOPK. Člankom 2. stavkom 1. točkom 7. ZOPK (koji se odnosi i na ugovore o financijskom leasingu sklopljene s potrošačima) je propisano da naknade na odobrene kredite moraju biti vezane uz stvarni trošak odobravanja kredita. Slijedom navedenog, naknada za obradu ugovora o financijskom leasingu koji je sklopljen s potrošačem trebala bi odražavati stvarne troškove koji su nastali za Društvo prilikom odobravanja tog ugovora.

Hanfa je utvrdila da propisivanje obračuna naknade za obradu ugovora o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačem u varijabilnom iznosu može dovesti do toga da obračunata naknada ne predstavlja odraz stvarnih troškova pružanja usluge odnosno do toga da primatelji leasinga za istu uslugu plaćaju različitu naknadu (pri čemu Društvo za pružanje navedene usluge ima iste ili slične troškove).

Provjeru obračuna naknada za obradu ugovora Hanfa je provela na tri ugovora o financijskom leasingu koji su sklopljeni s potrošačima kao primateljima leasinga. Nadzorom je utvrđeno da je Društvo po navedenim ugovorima primateljima leasinga obračunalo naknadu za obradu ugovora u varijabilnom iznosu koji je manji od iznosa propisanog Cjenikom naknada za potrošače.

Na traženje Hanfe Društvo se u tijeku nadzora očitovalo da je obračun naknada zavisao od kalkulacije potrošnje vremena, materijalnih sredstava i opreme Društva, te stvarnih izdataka koji nastaju u vezi sa zaprimanjem, obradom i odobrenjem zahtjeva za sklapanje ugovora. Društvo dalje navodi da dodatni znatni trošak povezan sa zaključenjem ugovora predstavljaju troškovi premije kasko osiguranja za objekt leasinga za koje police osiguranja premiju podmiruje neposredno isključivo Društvo. Društvo smatra da troškovi povezani s zaključenjem ugovora rastu približno razmjerno vrijednosti objekta leasinga zbog povećanog opsega ili trajanja radnji za njegovo zaključenje.

Hanfa je od Društva zatražila projekcije stvarnih troškova koje su bile temelj za utvrđivanje iznosa naknade za obradu gore navedenih ugovora o financijskom leasingu. S obzirom da Društvo nije dostavilo navedeno Hanfa je zaključila da Društvo ne raspolaže s kalkulacijom

stvarnih troškova koji nastaju prilikom ugovaranja posla financijskog leasinga s potrošačima. Hanfa smatra da podmirivanje troškova polica osiguranja umjesto primatelja leasinga predstavlja poslovnu odluku Društva odnosno (kako Društvo samo navodi) posebnu paketnu ponudu koja se nudi potrošačima te da troškovi podmirenja tih polica nikako ne mogu predstavljati stvarne troškove koji su nastali prilikom ugovaranja posla leasinga. Isto tako, iz dostavljenog popisa naknada obračunatih u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2021., razvidno je da Društvo ne obračunava naknadu proporcionalno vrijednosti objekta leasinga, već ju obračunava u različitim postocima u odnosu na vrijednost objekta leasinga.

S obzirom da Društvo ne raspolaže s kalkulacijom stvarnih troškova koji nastaju prilikom odobranja ugovora o financijskom leasingu koji se sklapaju s potrošačima, da za objekte slične vrijednosti obračunava znatno drugačije naknade te da potrošačima obračunava visoke iznose naknada, Hanfa se nije mogla uvjeriti da naknada za obradu ugovora koju je Društvo obračunavalo potrošačima odgovara stvarnom trošku koji je nastao za odobrenje tog ugovora kako to nalaže ZOPK.

Društvo u Prigovoru ponavlja navode iznesene tijekom postupka nadzora kako je obračun predmetne naknade zavisao o kalkulaciji potrošnje vremena, materijalnih sredstava i opreme, kako Društvo u izračunu naknade uzima u obzir sve predvidljive troškove te kako je preuzelo na sebe podmirenje premije kasko osiguranja. No dodaje kako je, zbog upitne provedivosti odredbi ZOPK o stvarnom trošku naknade za obradu ugovora, Društvo od studenog 2021. prestalo naplaćivati ovu naknadu u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima te će izmijeniti i Cjenik naknada za potrošače na način da će brisati navedenu naknadu za predmetne ugovore.

Hanfa je u Zapisniku već odgovorila na argumente Društva ponovljene u Prigovoru te navode Društva kako je prestalo naplaćivati predmetnu naknadu u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača smatra potvrdom nalaza iz Zapisnika.

Pored navedenog, aktualnim odredbama općih uvjeta ugovora o leasingu je propisano da se u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima naknada za prijevremenu otplatu može naplatiti dok je aktualnim Cjenikom naknada za potrošače mogućnost naplate te naknade isključena.

Nadzorom je utvrđeno da Društvo ne obračunava naknadu za prijevremenu otplatu u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima odnosno da postupa sukladno Cjeniku naknada za potrošače.

Iako Društvo ne naplaćuje potrošačima naknadu za prijevremenu otplatu, jasno je da su odredbe Cjenika naknada za potrošače u suprotnosti s odredbama općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu sklopljenih s potrošačima.

U Prigovoru Društvo potvrđuje kako ne obračunava naknadu za prijevremenu otplatu u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima te kako će u svrhu izbjegavanja eventualnih nejasnoća tijekom tekuće izmjene općih uvjeta za zaključenje odnosnih ugovora o leasingu odgovarajuće izmijeniti navedenu odredbu općih uvjeta te o tome obavijestiti Hanfu.

Hanfa navode Društva kako planira izmijeniti odredbe općih uvjeta u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima kako bi ih uskladilo s odredbama Cjenika naknada za potrošače smatra potvrdom nalaza iz Zapisnika.

Slijedom utvrđenih nepravilnosti u nadzoru te očitovanja Društva iz Prigovora, u kojem Društvo suštinski ne osporava nalaze Hanfe iz Zapisnika već najavljuje izmjenu Cjenika naknada za potrošače i općih uvjeta, Hanfa smatra da je potrebno izmijeniti postojeće akte kojima su određene naknade koje se obračunavaju u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača, a koji će biti usklađeni s odredbama ZOPK na način kako je to naloženo u točki 2. Izreke Rješenja.

Na temelju rezultata cjelokupnog postupka, provedenog na temelju odredbe članka 78. Zakona, a sukladno članku 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), odlučeno je kao u izreci Rješenja, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Društva, sve u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman

KLASA: UP/I 993-06/22-01/07
URBROJ: 326-01-50-52-521-22-6

Zagreb, 21. lipnja 2022.